

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله تبارك و تعالی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾

سوره مبارکه شمس، آیه ۹

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

فضیلت تلاوت قرآن و تاثیر آن بر جوانان

شناسنامه مطلب	
t-395	کد مطلب
تزکیه‌ای / تقوای عمومی / ورود به آستان بندگی / مستحبات / تلاوت قرآن	رده
تلاوت قرآن، فضیلت، تامل، تفکر در قرآن، جوانی، احادیث، امام خمینی (ره)	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

در این متن بیان امام خمینی (ره) در کتاب چهل حدیث در توضیح احادیث فضیلت تلاوت قرآن و تاثیر آن بر جوانان را می‌خوانید:

یکی از وصایای رسول اکرم، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وصیت به تلاوت قرآن است. و فضل تلاوت و حفظ و حمل و تمسک و تعلم و مداومت و مزاولت و تدبیر در معانی و اسرار آن بیش از آن است که به فهم قاصر ما درست آید. و آنچه از اهل بیت عصمت، عَلَيْهِمُ السَّلَام، در خصوص آن وارد شده است در این اوراق نگنجد، و ما به بعض آن قناعت کنیم.

کافی یاسناده عن أبي عبد الله، عليه السلام، قال: القرآن عهد الله إلى خلقه، فقد ينبغي للمسلم أن ينظر في عهده و أن يقرأ منه في كل يوم خمسين آية.^۱

فرمود: «قرآن عهد خداوند است به سوی بندگان، همانا سزاوار است که هر مرد مسلمانی در هر روز به آن عهد نظر کند و از آن پنجاه آیه قرائت کند.»

و یاسناده عن الزهري قال سمعت علي بن الحسين، عليهما السلام، يقول:

آيات القرآن خزائن، فكلما فتحت خزينة، ينبغي لك أن تنظر فيها.^۲

«فرمود حضرت سجّاد، عليه السلام، که آیات قرآن خزانه‌هایی است، پس هر وقت گشوده شد خزینه‌ای، سزاوار است که نظر کنی در آن.»

و ظاهر این دو حدیث آن است که تدبیر در آیات آن و تفکر در معانی آن خوبست بکنند. و تدبیر و تفکر در آیات محکمه الهیه و فهم معارف و حکم و توحید و تفرید از آن نمودن غیر از تفسیر به رأی است که منهی عنه است در مقابل اصحاب رأی و آهوای فاسده، بدون تمسک به اهل بیت وحی که مختص به مخاطبه کلام الهی هستند، چنانچه در محال خود ثابت است و تفصیل در این مقام بیموقع. و کفایت می‌کند قول خدای تعالی: أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا.^۳ و در اخبار امر به رجوع به آن و

۱ اصول کافی، ج ۲، ص ۶۰۹، «کتاب فضل القرآن»، «باب فی قراءته»، حدیث ۱.

۲ اصول کافی، ج ۲، ص ۶۰۹، «کتاب فضل القرآن»، «باب فی قراءته»، حدیث ۲. در این منبع جمله آخر حدیث به صورت تنظر ما فیها ضبط شده است.

۳ «پس چرا در قرآن تدبیر نمی‌کنند؟ مگر اینکه بر دلهاشان قفلهاست.» (محمد- ۲۴)

تدبر در معانی آن بسیار وارد است. حتی از جناب امیر المؤمنین، علیه السلام، نقل است که فرمود: «خیری نیست در قرائتی که از روی تفکر نباشد.»^۱

و یاسناده عن أبي جعفر، عليه السلام، قال قال رسول الله، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: من قرأ عشر آيات في ليلة، لم يكتب من الغافلين. و من قرأ خمسين آية، كتب من الذّاكرين. و من قرأ مائة آية. كتب من القانتين. و من قرأ مائتي آية. كتب من الخاشعين. و من قرأ ثلاثمائة آية، كتب من الفائزين. و من قرأ خمسمائة آية. كتب من المجتهدين. و من قرأ ألف آية، كتب له قنطار من برّ: القنطار خمسة عشر ألف (خمسون ألف) مثقال من ذهب، و المثقال أربعة و عشرون قيراطا: أصغرهما مثل جبل أحد، و أكبرهما ما بين السّماء و الأرض.^۲

و در اخبار كثيره قضيه تمثّل قرآن به صورت نيكويي، و شفاعت نمودن آن از اهل خود و قرائت کنندگان وارد است،^۳ که از ذکر آنها صرف نظر کردیم. و در حدیث است: «مؤمنی که قرائت قرآن کند در حال جوانی، داخل شود قرآن به گوشت و خون او، و او را خداوند با سفرای کرام نیکوکار قرار دهد، و قرآن پناه اوست در قیامت و در محضر حق گوید: «خداوندا، هر عاملی اجر عملش را گرفت غیر از عامل به من، پس بهترین عطایای خود را به او برسان.» پس خدای تعالی به او بپوشاند دو حله از حله‌های بهشتی و بر سر او تاج کرامت نهد. پس خطاب شود: «آیا راضی شدی؟» قرآن عرض کند: «من امید بیشتر داشتم.» پس امن و امان را به دست راست او دهند و خلد را به چپ، پس داخل بهشت شود و به او گفته شود:

«قرائت کن و بالا بیا درجه‌ای.» پس به قرآن خطاب شود: «آیا او را به مقامات رساندیم و تو راضی شدی؟» عرض کند: آری.^۴

۱ لا خیر فی عبادۃ لا فقه فیها و لا فی قرائۃ لا تدبّر فیها (خیری نیست برای عبادتی که در آن فهم نباشد، و برای قرائتی که در آن تدبر نباشد.) المحجة البيضاء، ج ۲، ص ۲۳۷، «کتاب آداب تلاوة القرآن»، باب ۳.

۲ اصول کافی، ج ۲، ص ۶۱۲، «کتاب فضل القرآن»، «باب ثواب قراءة القرآن»، حدیث ۵.

۳ اصول کافی، ج ۲، ص ۵۹۶-۶۰۲، «کتاب فضل القرآن»، حدیث ۱، ۱۱، ۱۲، ۱۴.

۴ عن أبي عبد الله (ع) قال: من قرأ القرآن و هو شاب مؤمن اختلط القرآن بلحمه و دمه، و جعله الله عزّ و جلّ مع السّفرة الكرام البررة، و كان القرآن حجيزا عنه يوم القيامة. يقول: يا ربّ، إنّ كلّ عامل قد أصاب أجر عمله غير عاملی، فبلغ به أكرم عطایاك. قال فيكسوه الله العزيز الجبار حلّتين من حلال الجنّة، و يوضع على رأسه تاج الكرامة، ثمّ يقال له: هل أرضيناك فيه؟ فيقول القرآن: يا ربّ، قد كنت أرغب له فيما هو أفضل من هذا. فيعطى الأيمن بيمينه و الخلد بيساره، ثمّ يدخل الجنّة، فيقال له: اقرأ و اصعد درجة. ثمّ يقال له: هل بلغنا به و أرضيناك؟

فرمود حضرت صادق، علیه السلام، که «کسی که قرآن را بسیار قرائت کند و با او عهد تازه کند به مشقت کشیدن در حفظ آن، دو اجر به او عطا فرماید»^۱ و از این حدیث شریف معلوم شود که مطلوب در تلاوت قرآن شریف آن است که در اعماق قلب انسان تأثیر کند و باطن انسان صورت کلام الهی گردد، و از مرتبه ملکه به مرتبه تحقق رسد.

و اشاره به این فرموده آنجا که فرماید: «جوان مؤمن اگر قرائت کند، قرآن در گوشت و خون او وارد شود.» و این کنایه از آن است که صورت قرآن در قلب مستقر و جایگزین گردد به طوری که خود باطن انسان کلام الله مجید و قرآن حمید گردد به اندازه لیاقت و استعدادش. و در حمله قرآن کسی است که باطن ذاتش تمام حقیقت کلام جامع الهی است و خود قرآن جامع و فرقان قاطع است، مثل علی بن ابی طالب، علیه السلام، و معصومین از ولد طاهرینش (ع) که سراپا تحقق به آیات طیبات الهیه هستند، و آنها آیات الله عظمی و قرآن تامّ و تمام هستند. بلکه در تمام عبادات این معنا مطلوب، و یکی از اسرار بزرگ و عبادات و تکرار آن همین تحقق به حقایق عبادات است، و متصور شدن باطن ذات و قلب است به صورت عبادت. و در حدیث است که «علی، علیه السلام، نماز مؤمنین و روزه آنان است.»^۲

و این تأثیر قلبی و تصور باطنی در ایام جوانی بهتر حاصل شود، زیرا که قلب جوان لطیف و ساده است و صفایش بیشتر است و واردات آن کمتر و تراحمات و تراکمات در آن کمتر است، پس شدید الانفعال و کثیر القبول است. بلکه هر خلق زشت و زیبایی در قلب جوان بهتر داخل شود و شدیدتر و زودتر از آن متأثر و منفعل گردد. و بسیار اتفاق افتد که حق یا باطل یا زشت یا زیبا را به مجرد معاشرت با اهل آن بدون دلیل و حجت قبول نماید. پس، بر جوانها لازم است که کیفیت معاشرت و مؤانست خود را ملتفت

فیقول: نعم. قال: و من قرأه کثیرا و تعاهده بمشقة من شدة حفظه، أعطاه الله عزّ و جلّ أجر هذا مرتین. اصول کافی، ج ۲، ص ۶۰۳، «کتاب فضل القرآن»، «باب حامل القرآن»، حدیث ۴. ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۱۲۶، «ثواب من قرأ القرآن و هو شاب مؤمن».

۱ عن المفصل قال: سمعت ابا عبد الله (عليه السلام) يقول: إنّ الذي يعالج القرآن ليحفظه بمشقة منه، و قلّة حفظ له أجران در بحار الانوار، ج ۹۰، ص ۱۸۷، «کتاب القرآن»، «باب ۲۰»، حدیث ۷. مشابه این روایت آمده است.

۲ عن داود بن کثیر قال: قلت لابی عبد الله (ع): أتم الصلاة في كتاب الله عزّ و جلّ و أتم الزکاة و أتم الحجّ؟

فقال: یا داود نحن الصلاة في كتاب الله عزّ و جلّ و نحن الزکاة و نحن الصّيام و نحن الحجّ... داود بن کثیر می‌گوید به امام صادق (ع) عرض کردم: شما نماز در کتاب خدا هستید و شما زکات و شما حج می‌باشید؟ پس پاسخ دادند: ای داود ما نماز در کتاب خدا هستیم و ما زکات و روزه و ما حج هستیم. بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۰۳، «کتاب الامامة»، «باب أتمهم الصلاة و الزکاة»، حدیث ۱۴.

باشند و از معاشر بد اجتناب کنند، گرچه دل آنها محکم به ایمان باشد. بلکه معاشرت با تباهکاران و اهل خلق و عمل بد برای نوع طبقات ضرر دارد، و هیچکس نباید از خود مطمئن باشد و به ایمان یا اخلاق و اعمال خود مغرور گردد، چنانچه در احادیث شریفه نهی از معاشرت با اهل معاصی شده.^۱

چهل حدیث (اربعین حدیث)، ص: ۴۹۸

نرم افزار مجموعه آثار امام خمینی (ره) مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور.

۱ اصول کافی، ج ۲، ص ۶۳۹-۶۴۲، «کتاب العشرة»، «باب من تکره مجالسته و مرافقته»، حدیث ۱-۳، ۶-۷، ۱۰.